

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati peti vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravištvu: Knaifova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Po osnovanju kmetsko-demokratske koalicije

Svečana skupna seja poslanskih klubov SDS in HSS. — Soglasen sprejem ustanovne resolucije. — Velik odmev v beograjskem tisku

— Beograd, 11. novembra. Včeraj je bila na svečan način sankcionirana ustanovitev kmetsko-demokratske koalicije. Ob 6. uri sta se sestala kluba HSS in SDS k skupni seji, katere so se udeležili vsi poslanci obeh klubov, predsedovala pa sta ji skupno gg. Pribečević in Radić. Ta je v krajšem govoru orisala razvoj dogodkov zadnjega časa in historijat akcije za ustanovitev skupnega parlamentarnega kluba, na kar je posl. Mastrovic prečital že prej od obeh klubov soglasno odobreno resolucijo, ki ugotavlja ustanovitev kmetsko-demokratske koalicije. (O vsebini smo že včeraj poročali). Med navdušenim vzklanjem poslancev je bila resolucija enodušno sprejeta, na kar sta jo podpisala gg. Pribečević in Radić.

Nato je bil izvoljen v resoluciji predvi-

den poslovni odbor, SDS zastopajo dr. Žerjav, dr. Popović, Demetović in Vilder, HSS dr. Drlečić, dr. Maček, Predavec in Pucelj. Kratko sta govorila še gg. Radić in Pribečević, nakar je bila seja zaključena med neprestanimi ovacijami poslancev.

Ob 9. zvečer se je vršila v hotelu „Imperial“ svečana večerja, na kateri so govorili gg. Radić, Pribečević, Žerjav in drugi poslanci.

Vsi današnji beograjski listi prinašajo obširna poročila o tem velevažnem političnem dogodku, ki mu pripisujejo velik pomen za nadaljnji razvoj politične situacije. V komentarjih soglasno poudarjajo, da je osnovevanje koalicije pričetek nove dobe v zgodovini naše politike in da tvori včerajšnji dan važen mejnik našega parlamentarizma.

Narodna skupščina odgodena za nedoločen čas

Smola vlade na včerajšnji popoldanski seji. — Kratka današnja seja. — Prihodnja seja bo sklicana pismenim putem.

— Beograd, 11. novembra. Še bolj viharina je za vlado še bolj porazna, kakor včerajšnja dopoldanska, je bila včerajšnja popoldanska seja. Vlada je celo pri glasovanju ostala v manjšini in je morala izid glasovanja na hitro roko skorigirirati.

Prvi je govoril poslanec Petelj, ki je v daljšem in dokumentiranem govoru zavrnil navedbe ministra dr. Gosarja glede delavske zaščite in ostro kritiziral postopanje dr. Gosarja. Nato so govorili še gg. Stepan Radić, Antolić in dr. Basariček, ki so podprli zahteve interpelantov in prav tako ostro kritizirali postopanje vlade z delavstvom. Poslanec Kremžar je nato predlagal prost prehod na dnevni red in zaupnico dr. Gosarju. Pri glasovanju pa se je pokazalo, da ni navzočih dovolj poslancev vladne večine, tako da je bil Kremžarjev predlog od opozicije z večino glasov odklonjen. Vladni krogi so bili sprva silno presenečeni, nato pa so na hitro roko proglasili glasovanje za neveljavno in zahtevali, da se ponovno glasuje. Zatekli so se k poimenskemu glasovanju, da so na ta način pridobili na času ter v naglici zbornali svoje poslance, tako da so lahko zabrisali s ponovnim glasovanjem mučen vtis prvotnega poraza. Opozicija je proti temu ogorčeno protestirala in v znak protesta demonstrativno zapustila sejo.

DANAŠNJA SEJA.

Današnja seja Narodne skupščine je bila le kratka. Vlada večina se je očividno bala, da bi doživela še več takih blamaž kakor zadnje dni in je zato na hitro roko izglasovala vse predloge, ki so bili stavljene in nato odgodila sejo Narodne skupščine za nedoločen čas.

Uvodoma je bil prečitan ukaz, s katerim je imenovan prosvetni minister dr. Kumandni za namestnika zunanega ministra za dobo njegove odsotnosti. Pri nato sledenjem citiranju zapisnika je prišla do ostrih kontravertov med vladno večino in poslancem HSS Bankovićem, ki je zahteval popravek zapisnika radi raznih nečistoč, kar pa je večina seveda odklonila. Sledila so poročila o konstituiranju na včerajšnji seji izvoljenih odsekov za pretes raznih nujnih predlogov ter razne prošnje in pritožbe, ki so

bile izročene tozadevnemu odboru. Minister pravde je zahteval med drugim izročitev nekaterih poslancev radi raznih deliktov.

Notranji minister je predložil skupščini nujni predlog zakona o spremembi obsega in o pregrupaciji ter o preimenovanju občin v Bosni in Hercegovini. Zunanji in trgovinski minister sta skupno predložila v ratifikacijo trgovinske pogodbe z Anglijo z dne 12. maja 1927. z Nemčijo z dne 6. oktobra 1926 in z Belgijo z dne 16. decembra. Za vse tri pogodbe je bil izvoljen en predlog. Poslanec SDS Kosanović je nato postavil predlog o razširjenju srbskega zakona o gozdnih škodah na Hrvatsko in Slavonijo, kar je bilo po kratki debati sprejeto. Poslanec SDS dr. Grgičević pa je postavil nujni predlog glede spremembe občinskega volilnega zakona za Banat, Bačko in Baranjo, v kolikor se nanaša na volitev župana. V utemeljitvi svojega predloga je naglašal, da so se vršile že doslej velike zločube s strani vladnih organov in da je sprememba vladnega zakona v smislu njegovega predloga nujno potrebna. V imenu vlade je minister brez portfelja Velja Popović nujnost odklonil.

Stepan Radić je postavil nujni predlog glede ukinitve starega zakona o tobačnem monopolu za Bosno in Hercegovino. Njegov predlog je podprl tudi posl. Smoljanin in je dr. Spaho kot minister za trgovino sprejel nujnost tega predloga. Skupščina je nato prešla na dnevni red.

Poročilo odbora za postavitev spomenika pokojnemu generalu Kovačeviću je bilo soglasno sprejeto. Prav tako je bil soglasno sprejet predlog poslanca dr. Budisavljevića glede spremembe občinskega zakona za Hrvatsko in Slavonijo.

S tem je bil dnevni red izčrpan. Med protestom in ironičnimi klji opozicije je nato sporočil predsednik, da bo prihodnja seja sklicana pismenim putem, to se pravi, da so seje Narodne skupščine odgodene za nedoločen čas.

Nov konflikt med radikali in demokrati

Kako bi radikali radi kljub svojemu porazu obdržali vojvodinske občine v svojih rokah. — Ogorčenje na sinočni seji demokratskega kluba.

— Beograd, 11. novembra. Snoči se je vršila seja kluba DS, ki je znova poostрила napetost med demokrati in radikali. Vojvodina je bila že doslej kamen spodbite med njimi, občinske volitve pa so to napetost še povečale. Radikali skušajo namreč obdržati majoriteto v novoizvoljenih občinskih svetih na ta način, da so izkopali neko staro razsodbo budimpeštanske kasačije, glasom katere imajo stari župani in občinski uradniki pravico glasovanja pri volitvi novega župana. Ker so župani in večina občinskih uradnikov v Vojvodini skoraj izključno radikalski eksponenti, bi radikali na ta način kljub faktičnemu porazu pri občinskih volitvah še nadalje obdržali svoje župane in s tem tudi občine v svojih rokah. Na ta način bi seveda postali vsi novoizvoljeni občinski odbori delanežmožni in bi notranji minister imel povod za zopetni razpust in imenovanje komisarijev.

O tem vprašanju se je razvila v demokratskem klubu obširna diskusija in vsi govorili so ostro nastopali proti radikalom. Ljuba Davidovič je izjavil, da je rešitev te-

ga spora stvar demokratskih ministrov in naj samj gledajo, kako bodo tako izigravanje prepričali. Poslanci Sečurov, Grol in Ribar so v svojih govorih z izredno ostro roko zahtevali, da stavijo demokratski ministri g. Vukičeviću ultimativno zahtevo, da reši to zadevo v smislu demokratskih zahtev najkasneje do danes zvečer, v nasprotnem slučaju pa morajo vsi demokratski ministri podati demisijsko. V klubu se je opazilo, da deli večina to naziranje, vendar pa klub ni sprejel nikakih konkretnih sklepov, marveč je pustil ministrom proste roke.

BODRERO SE NE VRNE VEČ V BEOGRAD

Rim, 11. novembra. Vest o odpoklicu italijanskega poslanika Bodrera v Beogradu, ki je bila objavljena v nekaterih listih, se v dobro informiranih krogih ne potrjuje, vendar pa se ne izključuje možnost, da bo prišlo na tem mestu do izpremembe. V tem slučaju bi bil imenovan za italijanskega poslanika v Beogradu Summonte, ki je v Jugoslaviji zelo priljubljen.

Ljubljana izgubi medicinsko in tehniško fakulteto

Načrt zakona o univerzah ukinja v Ljubljani medicinsko in tehniško fakulteto. — Krediti za obe fakulteti bodo črtani že v 1. o. v. proračunu. — Klerikalc se ne ganejo.

— Beograd, 11. novembra. V prosvetnem ministruju je bil včeraj definitivno izdelan načrt o univerzah. Ta načrt predvideva obsežno redukcijo univerzitetnih fakultet in določa med drugim, da se ukinita v Ljubljani medicinska in tehniška fakulteta. Od tehnične fakultete ostane samo rudarski odsek, ki naj bi tvoril nekako samostojno rudarsko akademijo. O načrtu bo v prihodnjih dneh razpravljali ministrski svet.

Ta redukcija je vpoštevana tudi že pri sestavi proračuna za prihodnje leto, kjer so izpuščeni vsi krediti za medi-

cinsko in tehnično fakulteto v Ljubljani, tako da je s tem že preudiciiran končni sklep. Poslanci SLS doslej niso storili ničesar, da bi ohranili neokrnjeno slovensko univerzo. Radikali odkrito priznavajo, da je odpor SLS le navidezen, ker si ne upajo zoperstavljati se radikalnim zahtevam deloma zato, ker so jim radikali v zameno pustili neokrnjeno teološko fakulteto, ki so jo prvotno nameravali ukiniti, deloma pa tudi zato, ker se boje, da bi ne sfrčali iz vlade. Ukinitve medicinske in tehnične fakultete pa je, kakor vse kaže, smatrali za sklenjeno stvar.

Zopetne velike poplave

Silna nevihta v Triglavskem pogorju. — V Bohinju in na Bledu toča. — Sava silno narašča. — Pri St. Jakobu most pod vodo. Obup prebivalstva na Posavju

V dolgo trajajočem lepem jesenskem vremenu je včeraj nastal nenavaden prevrat na slabše. Od srede na četrtek je barometer rapidno padal in je dosegel okoli popoldne najnižjo točko, 742 m/m. Proti večeru se je začel barometer polagoma zopet dvigati. Nasprotno je termometer ta čas kazal razmeroma visoko temperaturo. Vsi znaki na horizontu so kazali, da se bliža silna nevihta. Jugozapadnik je bučal preko ljubljanske ravnine in drvel z največjo brzino in močjo proti severu. V okolici je bil veter deloma tako silen, da je podrl nekaj kozolcev.

Ves dan so se včeraj podili od Krima in Ljubljanskega vrha sem gosti temnosivi oblaki. Proti večeru so se oblaki še bolj zgoščevali in nekako kmalu po polnoči je nastal nad ljubljansko okolico silen naliv, ki je povzročil, da je Ljubljana s svojimi pritoki močno narasla.

Drugače je bilo na Gorenjskem, v Bohinju in na Bledu. Tam je nastal vremenski preobrat že prejšnjo noč. Triglavsko pogorje se je v noči od srede na četrtek odelo v goste črne oblake, ki so gnani od silnega jugozapadnika drveli proti severu. Že prav zgodaj zjutraj je bil v bohinjski kotlini močan naliv, ki je povzročil, da je Bohinjska Savica začela silovito naraščati ter je v nekaj urah prestopila strugo. V svojem divjem elementu je grabila vse, kar ji je prišlo nasproti. Odnosla je tako večje množine lesa, ki je bil nakopičen ob njenih bregovih. V Bohinju in na Bledu pa je dosegel orkan svoj vrhunec včeraj popoldne. Nepretrgoma je trajal nad eno uro. Dež je lil kakor iz škafa. Pritisnil pa je deloma tudi mraz in to je povzročilo, da je začela padati gosta toča, ki je mahoma pokrila vsa polja in travnike. Toča je padala eno uro. V sled tega popoldanskega silnega naliva je Savica še bolj narasla in sicer za 2 in pol m. Pri Ribnem je voda odnesla dva lesena mostova. Savica je v Bohinjski Bistrici tako močno narasla, da je vdrila v nekatere kleti oziroma hiše. Tako je voda razmeroma visoko vdrila v Kosovo hišo v bližini Mencingerja. Voda je stala tudi po nekaterih hlevih in so začela kmetje živino izganjati na varnejša mesta. Vse prebivalstvo je v strahu pričakovalo nadaljno divjanje nevihte. Ponoči se je sicer nevihta nekoliko polegla, toda daes se pojavlja v presledkih v še silnejših sunkih. Danes dopoldne traja silni naliv dalje.

Kakor javljao iz Radovljice, je Sava od včeraj do danes zjutraj močno narasla. Že včeraj je Sava pri Radovljici narasla za 2 in pol m čez normalo. Srežko poglavarstvo je ukronilo vse, da se prepreči preteča povođenjska katastrofa. Leseni blejski most čez Savo pri Lescah še stoji, a je deloma ogrožen. Upanje je, da bo kljubovalno besnečim valovom narasle Save. Močno so narasli v Bohinju in drugod nekateri hudourniki.

Sava je močno narasla tudi pri Jezici in Tomačevem. Prestopila je bregove ter se razlila po ravnini. Ljudje so pričeli s prvimi reševalnimi deli in so prebivalci ob Savi nízol do Zaloga v največjih skrbih, da jim Sava, kakor lani, zopet ne poplavi domov in napravila na materialu, kakor tudi na spravlenih pridelkih ogromne škode.

Sava je od svojega gorenjega toka dalje do Litije silovito naglo naraščala, S

S kakšno naglico so drvele v Triglavskem pogorju padle ogromne množine dežja v dolino in dalje nizdol proti Zalogu, kaže najbolj okolnost, da je naraščajoča Sava preplavila most pri St. Jakobu ob Savi in da so se morali vračati ljudje čez črnuški most v Ljubljano odnosno prebivalci onstran Save čez Jejico. Most pri St. Jakobu je v nevarnosti.

Prebivalstva ob Savi od Črnuča do Zaloga se je polotil težak strah, vsi se boje, da jim bo povođenji zopet uničila vse, kar so po lanski povođenji rešili in popravili. Ljudje se so letos že hvaležnega srca veselili, da jim letos šiba povođenji prizanesle. Veselili in radovali so se krasnega poznojesenskega vremena, računajoč, da bodo mogli letos enkrat po triletnih katastrofah v miru in brez strahu živati sadove svojega težkega poljskega dela. Sedaj zopet z obupom zro v bodočnost!

Bohinjska Bistrica, 11. novembra. Najsilnejši naliv je včeraj trajal od 9. do 10. dopoldne. Vse Triglavsko pogorje je bilo zagrnjeno v težak črn oblak, ki je sipal na zemljo ogromne množine dežja. Vsi hudourniki so začeli naglo naraščati in tudi Bohinjska Savica. Ta je v Bohinju prestopila strugo in poplavlja bližnja polja odnosno travnike. Vdrila je tudi v hiše, hleve in kleti v bližini stojišč gospodarskih poslopj. Prebivalstvo je takoj, ko je začela voda rapidno naraščati, začelo z reševalno akcijo in spravilo vse premično imovino in pridelke na varnejša mesta. V nekaterih hišah je voda stala 1.15 m visoko. V Bohinju ni de-roča Savica podrla nobenih mostov, ki so bili večina letos znova popravljeni oziroma postavljeni. Vzdržali so težki pritisk valov. Pač je Savica odnesla precej lesa.

Z vsjo naglico naraščajoča Savica je povzročila tupatam delno materialno škodo. Cesta, ki veže Bohinj in Bled, je bila pri »Pod koritu« dalje časa pod vodo. Ni pa voda tu ceste poskodovala. Znatno večjo škodo je nenadna povođenji napravila na dejelni cesti Bitnje - Boh. Bistrica. Ta cesta je na več krajih popolnoma razruvana. Promet na njej je ustavljen. Kakor javljajo z Bleda, je povođenji odnesla most pri Ribnem.

Danes je eventualna večja povođenjska katastrofa v Bohinju odstranjena, ker je Savica že ponoči in danes zjutraj začela naglo padati in so se vse v Bohinju s Triglavskega pogorja zbrane vodne mase otekale dalje v nižave.

Kranj, 11. novembra. V sled dežja v Triglavskem pogorju včeraj in danes zjutraj močno narasla Sava ni napravila nobene škode. Vodne mase drve neovirano dalje.

Trst, 11. novembra. Včeraj okrog 8. je začelo morje nenadoma močno naraščati in je voda v kratkem času poplavlila glavni trg in ves nižji del nabrežja. Udrila je v kavarne in trgovine ter v urad pristaniske komande, kjer je dosegla višino pol metra. Tudi tramvajski promet je bil več ur popolnoma ustavljen.

Gorica, 11. novembra. Zaradi močnih nalivov poslednjih dni je danes Soča tako narasla, da je prestopila bregove in poplavlja prostrano ravan pred Tolminom.

Benetke, 11. novembra. Davi, ko je bilo morje zelo razburkano, je zadel vlačilec »Ponza« v neko ladjo in se potopil. Moštvo se je rešilo.

Kraljevo bivanje v Zagrebu

— Beograd, 11. novembra. V vladnih krogih se potrjuje vest, da bo kraljevski par prebil v letošnji zimi več tednov v Zagrebu. Ne izključuje se možnost, da bo kraljevski par prišel v Zagreb že v drugi polovici decembra ter da bo prebil božične praznike v Zagrebu. V tem slučaju se bi tudi dvorni ples vršil v Zagrebu. Zagrebški župan pride prihodnji teden ponovno v Beograd in bo ob tej priliki prošil za avdijenco, da kralju v imenu zagrebske občine sporoči željo in ga prosi, naj počasti s svojim bivanjem tudi hrvatsko prestolico. V zvezi s tem bo zagrebški občinski svet na svoji jutrišnji seji imenoval več ulic in trgov po imenih članov kraljevske rodbine.

SNeg NA ŠTAJERSKEM

— Gradec, 11. novembra. Včeraj je po večdnem deževju temperatura nenadoma padla, danes zjutraj ob 4. pa je začelo močno snežiti. Sneg je padel ves dopoldne. Iz planinskih krajev poročajo o hudih snežnih metežih.

POTRESNI SUNKI V GRADCU

— Gradec, 11. novembra. Ob 9.37 dopoldne sta se tukaj občutila dva močna potresna sunka. Tudi v Krieglachu se je ob 9.36 občutil potres. Škode ni bilo nobene.

MANOILESCU PRED SODIŠČEM

— Bukarešta, 11. novembra. Po kratki seji je bila razprava proti Manoilescu preložena na danes. Obramba je predlagala 37 priči, od katerih so prišli samo štirje.

IZGON RUSKIH OPOZICIJONALCEV

— Moskva, 11. novembra. Izvršni odbor komunistične stranke je sprejel resolucijo, v kateri zahteva, da se izženejo iz Rusije opozicijski voditelji.

NOVA BENCINSKA AFERA NA ČESKEM

— Praga, 11. nov. Finančni uradi so razkrij velikanse sleparije z neocarinim spiritalom. Pod kemično tvornico Lustig v Nymburku so našli podzemsko moderno opremljeno žgališnico za spirit. Poleg tega so odkrili v bližini Prage tajno rafinerijo. Mnogo oseb je bilo aretiranih.

EXPLOZIJA TVORNIC DINAMITA

— Buenos Aires, 11. novembra. V kraju Alfonso Pona je zletela v zrak tvornica dinamita. Ubitih je bilo 9 oseb in 60 težko ranjenih.

Najboljše, najtrpežnejše zato najcenejše

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Berlin 13.54—13.57 (13.555), Curih 1094—1097 (1095.5), Dunaj 8.0025—8.0325 (8.0175), London 276.35—277.15 Newyork 56.74—56.75 (—), Pariz 223.25 d, Praga 168.40—168.45 (—), Trst 308—310 (309).

Efekt: Celjska 164 d, Ljubljanska kreditna 133 d, Praštrediona 890 d, Kreditni zavod 160 d, Vevče 136 d, Ruše 280—295, Stavbna 56 d, Sešir 104 d, Strojne 80 bl.

Lesni trg: Tendenco nespremenjena. Zaključeno 2 vagona in sicer 1 vagon bukovih plohov, neparjenih, obrobjenih, I, II, III, od 2 m naprej, 80 odst. 4.5 m dolžine, od 20 cm širine naprej, 100 do 120 mm, fr. vag. nakl. post. po 460; 1 vagon smrekovine, paralelne, očeljene, ostrorobe, 4 m, I, II, III, monte 12, 18, 24 mm, fr. vagon Sušak po 620.

Deželni pridelki: Tendenco za žito nespremenjena za turščico čvrsta. Zaključeno dva vagona pšenice.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: London 276.35—277.15, New York 56.65—56.85, Milan 308—310, Curih 1094—1097, Berlin 1354—1357, Dunaj 799.25—802.25, Praga 168.05—168.85.

Efekt: 7% invest. pos. 1921 83.25—83.75, 2 1/2% Vojna škoda 400—401, Ljubljanska kreditna 125, Praštrediona 892.30, Trboveljska 475—480, Vevče 135—137.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: London 25.26, Newyork 318.52, Pariz 20.365, Milan 28.15, Berlin 123.66, Beograd 943.25, Praga 154.25.

11. in 12. november

Današnji in jutrišnji dan, 11. in 12. november, sta dva važna datuma, kakor jih beleži svetovna zgodovina malo. Po razsulu centralnih držav so začele zadnje dni oktobra in v prvi polovici novembra 1918. iz ruševin vstajati nove nacionalne državne tvorbe, se je začelo novo in lepše življenje za mnoge evropske narode, ki so bili do takrat oropani svobode in samostojnosti. Zato praznuje te dni cela vrsta evropskih držav svoj narodni praznik, ves svet pa se danes hvaležno spominja obletnice onega zgodovinskega dne, ko je bilo 11. novembra 1918 podpisano premirje in s tem končano štiri in polletno klanje in uničevanje.

Jugoslovenci pa obajoma jutri še svojo posebno obletnico, ki nas pa navdaja le s tugo in gnusom. Rapalska pogodba, podpisana 12. novembra 1920, je za Slovence in vse Jugoslovence tako usoden, tako težak udarec, da ob njeni obletnici ni prostora v naših dušah za radosti drugih narodov, ki se spominjajo te dni svojega vstajenja.

Nad pol milijona naših najboljših rojakov je pahnila rapalska pogodba v suženstvo. V suženstvo, kakršnega v dvajsetem stoletju ne bi mogel nihče pričakovati. Kakor pobesnel, divja barbarski fašizem nad primorskimi Hrvatimi in Slovenci. Vseh pravic jih je oropal, etike, poštenosti in v svojem nasilju ne pozna, vse pojme o kulturi in človečanstvu sramoti z uničevanjem našega življa.

Zato je rapalska obletnica za Jugoslovence dan narodnega žalovanja, dan, ko se vsi z ljubeznijo in bolj

spominjamo zatiranih bratov onstran meje. Je pa tudi dan, ko se z obžalovanjem zamislimo v zaslepljenost in pobelesnost fašizma, ki mu še ni dovolj, da trpinči Jugoslovence, ki jih ima v svoji oblasti, ampak je naperil ogenj svojega sovraštva tudi proti nam vsem, ki živimo v svobodni Jugoslaviji. Ni sredstva in ne intrige, ki je fašistična Italija ne bi porabila, ako je mogla škodovati naši državi. Rumunija, Albanija, Grčija, Bolgarija, Madžarska in Avstrija — ni naše sosedne države, kjer italijanska diplomacija še ne bi rovala proti Jugoslaviji. Z večjim ali manjšim uspehom je kovala okrog nas železen obroč in delala na naši izolaciji. Ako bi bili enkrat brez prijateljev, potem bi imela Italija — tako vsaj račun — gospod Mussolini — z nami lahek posel.

V tem pogledu vsaj nam je zasijala danes svetla zvezda. Danes popoldne, na predvečer rapalskega dne, bosta v Parizu zunanja ministra Briand in Marinković podpisala prijateljsko pogodbo med Jugoslavijo in Francijo. Vsemu svetu in ne v zadnji vrsti fašističnim mogočnikom v Rimu bo ta dogodek manifestiral, da Jugoslavija ni osamljena in ne na milost in nemilost izročena italijanskemu egoizmu.

V rapalskem mraku nam je ta svetli žarek v tem večjo uteho. Utrjuje nas v nadi, da stopamo tudi v naših zunanje političnih odnosih v boljše dobo, ki nam prej ali slej prinese tudi rešitev izpod Rapalla. Zato se danes ves jugoslovenski narod s hvaležnostjo spominja velike, prijateljske Francije.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Strahovit zločin v Ogulinu. — Slovenec, morilec, pred vojnim sodiščem. — Samomor 70letnega starca

Predvečerašnjim že kasno proti večeru so odkrili v gozdu Bistracu v bližini Ogulina strahovit zločin. V neki goščavi so našli mrtvega logarja Mato Božičevića.

Zločin so odkrili na ta način, da je soproga Mata Božičevića javila orožnikom, da je njen mož v ponedeljek odšel od doma in se ni več vrnil. To se ji je zdelo zelo sumljivo. Zato je sama iskala svojega moža po Ogulinu, a ga ni našla.

Orožniki so pričeli iskati izginulega Božičevića. Ko so slučajno šli skozi gozd Bistrac, so našli Matijo ležečega na trebuhu in mrtvega. Kakih deset korakov od njega je ležala njegova lovška puška. Matijo so neznani zločinci ubili zahrbtno. Ena krogla mu je prebila hrbet in je obličala v prsih, druga pa je izstopila na trebuhu.

Domneva se, da se je nekdo osvetil in iz zasebe ustrelil logarja, kar potrjuje tudi dejstvo, da je bil logar zelo strog v izvrševanju svoje dolžnosti in so se ga nepošteni ljudje zelo bali.

Pri preiskavi so dognali, da je neki logar videl Božičevića na istem mestu, kjer so ga našli mrtvega že dan prej. Misli se, da je pijan in ga je pustil ležati ter odšel dalje. Nesrečni logar se je baš tedaj težko ranjen boril s smrtjo.

Umor je povzročil v Ogulinu in okolici veliko razburjenje. Orožniki so pre pričani, da bodo morila kmalu vlovili.

Pred divizijskim vojnim sodiščem v Zagrebu se bo te dni vršil senzacionalen proces proti redovu in vojnemu beguncu Pinterju iz Gorenje vasi pri Ljubljani. Fran Pinter je moral l. 1920 k vojakom. Vojaška disciplina pa mu ni dišala in je pobežnil na Madžarsko. Slednjič je dospel v Gradiščansko, kjer so se tedaj vršili boji med Avstrijo in Madžarsko. Pinter je hodil od sela do sela, kjer so živeli sami Hrvati. Nekega dne je dospel v vas Nebensdorf in se oglasil pri župniku, rekoč mu, da je lačen in brez posla. Župnik ga je nasitil in ga priporočil nekemu imoviteljskemu kmetu Buraniću, ki mu je takoj postregel in ga namestil pri sebi.

V selu je nekega dne nastalo strahovito razburjenje. V Buraničevem skednju so namreč našli 12letnega sina

Ivana mrtvega in zadušenega pod kupom sena.

Madžarski orožniki so uvedli strogo preiskavo. Istega dne je izginil iz vasi Franjo Pinter, ki so ga osumili, da je morilec. Dognalo se je, da je Pinter zvedel, da je Buranić prodal za veliko vsoto nekaj govedi in skriva nekeje v hiši denar. Pinter je sklenil, da bo oropal svojega gospodarja. Ko je ta nekoč odšel v bližnje selo po opravkih, je Pinter poklical Buraničovo ženo Sidonijo v skedenj, da bi mu pomagala pri delu. Sidonija je odgovorila, da nima časa, ker je dimnikar v hiši. Poslala je pa v skedenj malega sina. Od tedi Pinterja ni so več videli v vasi. Proti večeru se je Buranić vrnil in zaman iskal svojega sina in hlapca Pinterja. Ko pa je vstopil v skedenj, je opazil malo nogo, ki je molela izpod sena. Nudil se mu je grozen prizor. Sinko Ivan je ležal pod senom z velikim hodom na vratu. Dognali so, da ga je nekoč z rokami zadušil. Pinter je prvotno nameraval umoriti Sidonijo in nato oropati hišo. Za Pinterjem je bila izdana tirailica.

Vas, kjer se je dogodil zločin, je končno pripadla Avstriji. Zato so avstrijske oblasti nadaljevale zasledovanje. Naše oblasti so pa iskale Pinterja kot tatu in vojnega begunca.

Končno so orožniki našli morilca v Sloveniji in ga oddali vojnemu sodišču. Istočasno se je oglasil v Zagrebu oče umorjenega Ivana, ki je spoznal takega morilca. Pinter je seveda tajil, da bi bil sploh na Gradiščanskem.

Te dni bo sodišče sodilo Pinterja radi umora in tatvine, katere je izvršil v Sloveniji in okolici Zagreba.

Včeraj dopoldne je izvršil samomor v svojem stanovanju v Zemunu 70letni stari Josip Rekuć, ki je bil krmaril v pokoju. O samomoru so takoj obvestili policijo. Samomorilec je bil poznan meščan v Zemunu in splošno priljubljen. Pred tremi leti mu je umrla žena. Od tedaj se je stari krmar spremenil. Bil je vedno žalosten in je samotarlj v svoji hiši, ali pa prejel ure in ure na grobu svoje pokojne žene. Njegov mlajši brat je videl, kako Josip vidno hira, in se je preselil z ženo v njegovo hišo, da bi ga odvrnil od večnega žalovanja po ženi. Toda tudi to ni nič pomagalo. Josip je še vedno hodil na grob.

— Ne morem živeti brez žene, pa ne morem. Vsako noč sanjam o njej in vedno se jezi na mene, zakaj ne pridem k njej, je govoril zadnje čase.

Nekoč se je hotel že obesiti, kar pa mu je brat preprečil. Pred dnevi je odšel starec na grob svoje žene. Bilo je ob triletni njene smrti. Ko se je vrnil, je rekel bratu, da mu je sedaj lahko pri duši. Nato je odšel v sobo in se ni več prikazal. Nenadoma je sinaha začela pok in ko je vdrla v starčovo sobo, ga je našla mrtvega. Policijska komisija je našla na klopi poleg ženinke groba starčovo poslovilno pismo: »Draga moja žena, verna mi družica v sreči in nesreči! Ne jezi se name, če sam dosežem bil daleč od tebe. Temu so krivi ljudje. Se nočoj bom pri tebi, čakaj me. — Josip.«

Samo še danes!
ob 4, pol 6, pol 8 in 9.

Krasna LEE PARAY v elegantni, dahoviti in pikantni veseloligri

Žena, ki ne reče „ne“

Trikrat poročena in dvakrat ločena moderna deklica v vseh viravah bogata dama.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Obletnica konca svetovne vojne

1918 — 11. XI. — 1927

Dne 6. novembra 1918 je nemška brežična brzjavka sporočila vesoljnemu svetu, da so nemški parlamentarci zapustili Berlin in se odpeljali popoldne na zapadno fronto. Kmalu nato se je začel radio pogovor med zavezniškimi in nemškimi armadnim poveljstvom. Moderna znanost, ki je spremenila vojskovanje, je tudi predugradila metode diplomacije. Prvi radiotelegram, ki je bil sprejet 7. novembra o 0.30, je javil maršalu Fochu, da je nemška vlada imenovala pet parlamentarcev, da bi se z njimi zmenil o pogojih premirja na podlagi, katero je bil določil predsednik Wilson. Za parlamentarce so bili izbrani: pehotni general von Gündell (ki pa nazadnje ni bil pri podpisu premirja), državni tajnik Erzberger, poslanik grof von Oberndorf, general von Winterfeldt in ladijski kapetan Vanselow.

Radio je prosil, naj zavezniško vrhovno poveljstvo označi kraj, kjer bi se mogli parlamentarci sestati z maršalom Fochom. Ob 1.25 je odgovoril maršal, da imajo priti k francoskim predstavnikom po cesti Chimay—Fourmies—la Capelle—Guise. Isti dan je ob 13.50 drug nemški radio javil, da bo delegacija, obstoječa v vsem iz desetih oseb, dospela do francoskih predstavnikov ob 17. Nemško poveljstvo je tudi javilo, da bo ponehal ogenj med obema frontama ob 15. do nadaljnjega povelja, da se olajša prehod delegatov.

Vendar pa ob 18. ti se niso bili dopeli. Nov nemški radio je oporočil njih zamudo. Javljali, da bodo mogli šele med 20. in 22. uro dospeti do črte predstara. V Hajdroyu, 2 km severovzhodno od La Capelle.

V istini so dospeli v noč in mraku nemški avtomobili ob 21. V blesku njih žarometov so vohale velike bele zastave.

8. novembra so se ob devetih prvič sestali z maršalom Fochom, v gozdu Laigne, v njegovem vlahu, poleg katerega je bil zavozi vlak. Sestanku sta prisostvovala angleški admiral Sir Rosslyn Wemyss in francoski general Weygand. Po ugotovitvi polnomočni nemških parlamentarcev jim je Weygand čital pogoje premirja, kot je bil to zaprosil državni tajnik Erzberger, šef delegacije. Po prečitanih je prosil Erzberger »v interesu človeštva« za takojšnje prekinitve sovražnosti. Maršal Foch je to dklonil, češ da to lahko sledi samo podpisu premirja.

Po predavku so parlamentarci zahtevali dovoljenje, da pošljejo kurirja v Spa, v nemški glavni stan. To dovoljenje se jim je dalo in javili so nemškemu glavnemu stanu potom brezličnega brzjavca, da odide ta kurir, častnik von Haldorff. Toda ta se je zakasnil pri

prekoračenju bojne črte. Parlamentarci so morali počakati njegove vrnitve. Maršal Foch jim je dal 72 ur, da sestavijo svoj odgovor to se pravi, do 11. ure v ponedeljek 11. novembra.

10. novembra ob 10.55 je javil nemški radio, da je kurir dospel v Spa. Nemudoma se je vršila v Berlinu konferenca državnih podtajnikov, katerim je bil glavni stan javil zavezniške pogoje. Ši isti dan ob 21. je radio postaja Nauen pri Berlinu izpustila sledečo brzjavko: »Nemška vlada sprejme pogoje, ki so ji bili stavljeni 8. novembra. Podpis: Drž. kancler.«

V noči od 10. na 11. november se je kurir vrnil v francosko linijo. Takoj so se začeli pregovori, ki so trajali brez presledka vso noč. Ob 5. zjutraj je bil podpisan zgodovinski dokument, ki je zapečatil usodo nemške armade in njene vrhovnega poveljnika, cesarja Viljema.

Nova zora je vstala vsem zatiranim narodom, tudi našemu narodu... zato se bomo vedno spominjali hvaležno tega dne.

Sokolstvo in francosko-jugoslovensko prijateljstvo

Bratje in sestre!

Danes podpisujejo predstavniki francoske in jugoslovenske državne oblasti v Parizu pakt prijateljstva med francosko republiko in našo kraljevino.

To zgodovinsko dejstvo spremlja jugoslovensko Sokolstvo z navdušenjem, ki ima svojo utemeljitev v starih prijateljskih vezeh, ki jih je naše Sokolstvo navezalo s francoskim narodom že leta 1913, ko so se naši bratje uspešno udeležili mednarodne telovadne tekme v Parizu. Leta 1922 smo pozdravili zastopnike francoskega naroda na prvih mednarodnih tekmah po svetovni vojni v Ljubljani. L. 1924 smo se Jugoslovenci udeležili Olimpijade v Parizu in l. 1926 so naši bratje tekmovalci zopet zmagovito ponesli naše državne barve v francosko zemljo — v Lyon.

Zmagali smo svetovnih prvakov brata Struklja in brata Sumija je utrdila ugled in čast našega naroda baš v Franciji, v deželi rojstva sokolskih gesel bratstva, enakosti in svobode.

Naši bratje vojaki in dobrovoljci so v svetovni vojni v zavezništvu s plemenitim francoskim narodom lomili verige nasilja in robstva in so zmagovito dvignili iz krvavih valov in iznad nestetih grobov slavni prapor naše svobodne domovine!

Radostna vest o svečano poglobljenem prijateljstvu med obema narodoma nam prihaja ravno v času, ko padajo na naše duše črne sence nesrečnega rapalskega dne. Ob tem dejstvu se umikajo obupne misli jasnemu in ponosnemu spoznanju, da bo plamenice pero narodne volje in njegove moči v bližnji dobi podpisalo razsodbo, ki bo vsem trepetim in ponižanim dala popolno zadostitev z zmago istine in pravde!

V tem prepričanju pozivamo vse brate in sestre na vztrajno sokolsko delo in pošiljamo francoskemu narodu bratske sokolske pozdrave!

ZDRAVO!

V Ljubljani, 11. novembra 1927.
Starešinstvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza.

Skupščina Sveta slušateljev ljubljanske univerze

Včeraj popoldne se je vršila v zbornici dvorani naše univerze glavna skupščina Sveta slušateljev ljubljanske univerze, ki je najvišja stanovska organizacija akademikov. Udeležba je bila velika. Skupščino je vodil predsednik g. Iskra, ki je na kratko očitel delovanje Sveta v preteklem poslovnem letu. Med drugim je objasnili, zakaj Svet ni mogel ustanoviti bolniške blagajne za akademike. Tudi »Akademski dan« je odpadel radi nastalih razmer in pa prekesen časa. Posrečilo se pa je ustvariti Zvezo študentov naše kraljevine na kongresu v Beogradu, ki se je vršil v letošnjih počinah.

G. Iskra je nato prečital resolucijo proti grozeči okrnitvi ljubljanske univerze.

Po predsednikovem poročilu se je javil k besedi Ciril Kočvar, ki je kritiziral predsednikovo delovanje popolnoma ne-

utemeljeno in smešno. Nato je bilo predsednikovo poročilo sprejeto z veliko večino.

Sledila so poročila načelnikov socijalne, sportne in manjšinske sekcije. Socijalna (Iskra) in sportna (Jurković) sekcija sta se prav lepo razvijali, dočim je bila manjšinska sekcija (Maister) razpuščena.

Da se naši študenti v mednarodnem življenju vedno močneje uveljavljajo, priča poročilo delegata Schenka, ki se je z dvema akademikoma beograjske in zagrebske univerze udeležil mednarodnega kongresa v Rimu.

Revizorji so predlagali zaupnico, ki je bila sprejeta. le Ciril Kočvar je glasoval proti.

Predlagalo se je tudi, naj bi se SSLU preosnoval v sindikalno stanovsko organizacijo in naj bi se ustanovila dijaška borba za dela.

Danes se vrše volitve za Svet, in napredna lista delovne mladine bo, kakor doslej, pokazala, da je velika večina akademikov na njeni strani in za resno smotreno delo v Svetu.

Proti nahodu in proti nekaterim nalezljivim boleznim

GRIPOSAN

(varstvena znamka)

po dr. Besaroviću
desinficirajoča mast za nos.
Dobi se v vseh lekarnah.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Petek, 11. novembra 1927; katoličani: Martin; pravoslavni: 29. oktobra, Avramije.

Jutri: Sobota, 12. novembra 1927; katoličani: Kunibert; pravoslavni: 30. oktobra, St. M. kr. s.

DANASNJE PRIREDITVE.

Drama: »Polnoč«. A.

Opera: »Bajadera«.

Kino Matica: »Žena, ki ne reče ne«.

Kino Dvor: »Brezumna strast«.

Razstava Cuderman-Maleš v Jakopičevem paviljonu od 10—16. ure.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Ramor, Miklošičeva c.; Trnkoczy, Mestni trg.

Jutri: Bohinec, Rimska c.; Levstek, Resljeva c.

Solnce zaide danes ob 16.36, vzide jutri ob 6.53 in zaide ob 16.35.

Gleichenberški Ema - vrelec Konstantin - vrelec

davno preskušen pri vseh kačjih. Vrečeva slonica (J. Jellsoe) najboljša za intalacije ZALOGE: J. Bartulić. Zagreb; A. Sarabon, Ljubljana; M. Wolfram, Maribor; G. Stiger, Celje.

Prosveta

Premijera Kalmanove operete »Bajadera«. Danes, v petek, dne 11. t. m. je v operi premijera Kalmanove operete »Bajadera«. Kakor vsa dela slavnega operetnega komponista Emeriba Kalmana se odlikuje tudi to delo po izredno srečnih muzikalnih zamislih ter ima polno lepih melodij najrazličnejšega ritma, ki jih pozna skoro ves svet, saj je bila »Bajadera« z največjim uspehom neštokrat zaporedoma igrana na najrazličnejših odrih tam, kjer je doma takozvana lahka vesela muzika. — Libreto sta napisala Brammer in Grünwald ter se vrši dejanje v Parizu in sicer: prvo dejanje v ložnem vestibulu gledališča Chatelet, drugo v palači princa Radjanijskega, tretje pa v malem pariškem baru. — Na premijeri, ki jo dirigira kapelnik Anton Neffat, režira pa g. Povhe, nastopajo vsi naši stalni operetni sodelovalci, v prvi vrsti pa g. Poličeva in g. Balatkova, ter gospodje Drenovec, Pešek, Povhe in Šubelj. Sodeluje tudi baletni zbor. Pleše je umežbal baletni mojster Višek. Nove dekoracije je naslikal gledališki slikar g. Skružny.

Dijaška predstava v ljubljanski drami. Jutri v soboto, dne 12. t. m. se vprizori ob 15. popoldne v ljubljanski drami Shakespeareja komedija »Ukročena trmoglavka« kot dijaška predstava pri žužanih cenah. Ta izvrstna klasična komedija je v prvi vrsti vzporedna ta dan za dijakke ljubljanskih šol. Lahko jo pa poseti tudi vse ostalo občinstvo, ki se hoče poslužiti znižanih cen in navziti klasične Shakespearejeve besede v izbornem župančičevem prevodu.

Jean de la Hyre:

58

500

VI.

Faulton proti d'Albaniacu.

V Parizu sta d'Albaniac in Fortclus izrabila ugodno priliko, ko je bila magnetna stena nekaj minut spuščena, da sta poletela iz mesta. Pariz sta zapustila ob 2.20 zjutraj. S pomočjo instrumenta, sličnega busoli 20. stoletja, so poleteli begunci naravnost v srednje Alpe.

Glasom Holderjevih navodil bi se morala spustiti na rudniku Bokstia 38 SD, oddaljenem od Pariza 650 km. Aeroplana sta letela s hitrostjo 300 km na uro in begunci bi morali biti v rudniku okrog štirih zjutraj.

Noč je bila jasna. Fortclus je dobro videl pred seboj d'Albaniacov aeroplan.

D'Albaniac je ob mesečini opetovano pogledal na busolo, da ne zgreši smeri.

Aeroplana sta letela tako tiho, da so se begunci lahko pogovarjali.

Leticija je pripovedovala o strašni borbi s Faultonom.

— Kam ga je zanesel vrag? — je vprašal d'Albaniac srdito.

— Ne vem. Pobežnil je. Zdi se mi, da bomo imeli še opraviti s tem lopovom.

— Le naj se mi prikaže No, a potem? Pripoveduj!

Leticija je pripovedovala o Jeanni Brentan, o njenem poletu v Pariz, o Keliosovem prihodu in njegovih načrtih.

D'Albaniac je nje pripovedovanje tako razburilo, da dolgo ni mogel odgovoriti.

Nestrpna Leticija je morala sama spregovoriti.

— A zdaj, kaj bomo počeli? Čemu letimo v Srednje Alpe? Kaj stori Neznaneec po srečanju s Keliosom?

D'Albaniac ni odgovoril. Sam ni vedel, kaj bo zdaj, ko so se dogodki tako nepričakovano preokrenili.

Šele ko so se bližali gorskim grebenom, je spregovoril:

— Zdaj je ura 4.25. Letimo v višini 2000 metrov in smo samo dvesto metrov nad gorskimi grebeni. Ali ne vidiš spodaj kanalizirane reke? To je nekdanja Roha, ki je izvirala pri vasi Tenda. Spustiti se moramo pri vodi.

D'Albaniac je pogledal na zemljevid pred seboj.

Leticija se je nagnila iz aeroplana in pogledala na zemljo.

— Reko vidim.

— V katero smer teče?

— Od severovzhoda proti jugozapadu.

— Dobro! Poletimo nad njo proti severovzhodu.

Obrnil je aeroplan in zmanjšal hitrost.

— Pazi dobro in povej, kadar zagledaš bela poslopja in terase. To je vodnjak rudnika 38 SD.

— Dobro.

Čez nekaj minut potegnula Leticija d'Albaniaca za rokav.

— Jean, stoj... so že tu!

D'Albaniac se je nagnil iz aeroplana. Opazil je belo poslopje in se začel v lokih spuščati.

Previdno se je spustil na teraso, vstal v aeroplanu in se ozrl okrog. Prizor je bil čudovito lep. Prvi žarki vzhajajočega solca so poljubljali gorske velikane. Rdečkasti sneg je pokrival gorske grebene. Pestri oblaki so se kopili in izginjali v jutranjem ozračju. V dolini je ležala gosta megla.

Naenkrat se je začel za njimi osoren glas:

— Ej... kdo ste?

D'Albaniac, Leticija, Fortclus in Leticija so se istočasno ozrli.

Pred njimi je stal gologlav mož v črni obleki in visokih škornjih. Pred njim je zijala široka odprtina, v kateri so se videle prve stopnice, vodeče v podzemlje.

— Kdo ste? Od kod prihajate?

D'Albaniac je premeril neznanca od nog do glave, rekoč:

— Pošljia nas tisti, ki ga poznaš.

— Nikogar ne poznam, — je ugovarjal črno oblečeni mož. — Kdo ste?

— Bratje!

D'Albaniac je dvignil desnico in pokazal Keliosov prstan, rekoč:

— Cezar.

Lev se je takoj spremenil v jagnje. Spoštljivo se je priklonil in vprašal radovedno:

— S kom bi radi govorili?

— S Fulgranom.

Črno oblečeni mož je stopil korak nazaj in zadržel po vsem telesu. Prebledel je in v očeh se mu je poznala globoka žalost.

— Kaj? — je vprašal d'Albaniac presenečeno.

Črno oblečeni mož je povesil glavo in zašepetal:

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 11. novembra 1927.

Rojaki!

Ne recite, da zopet beračimo, če Vas bo do nedelje ustavljale na ulicah naše nabiralke in naši nabiraki. Samo za en dinar Vas prosimo. Prosim Vas v imenu duhovnikov, odgnanih izpred oltarjev cerkva, sezidanih z žulji našega ljudstva, prosimo Vas v imenu vseh učiteljev, odpuščenih iz služb ali odpravljenih preko meje, prosimo Vas v imenu tisočev in tisočev naših otrok, ki v šoli ne smejo več govoriti in moliti v jeziku svojih mater in ki jim zblazneli fašizem zastruplja dušo in telesa, prosimo Vas v imenu vseh, ki so vzdihovali in ki vzdihujejo po ječah zavoljo svojega narodnega prepričanja, mučeni in trpičeni s peklenimi sredstvi, ki si jih more izmisliti samo italijanska duša, prosimo Vas v imenu vseh ponižanih in razžaljenih v svojem slovanskem čustvovanju po zblaznelih fašističnih tolpa, prosimo Vas v imenu naše bodočnosti, ki bo velika in slavna in bo mogla izbrisati vse te krivice z našega naroda in jih masčevati sanjo tedaj, če bo sleherni od nas občutil bolečine in trpljenje naših zaslužljivih rojakov kakor svoje lastne bolečine in svoje lastno trpljenje. Saj bi zaslužili, da bi naši znanjci opljuvali naše grobove, če bi bila naša brezčutnost in brezbrzičnost za usodo naših rojakov pod laškim jarmom krivda, da bi Slovanstvo izginilo s površja zdaj še našega Primorja.

Finančni minister odklonil kredit ljubljanski tehniki. Pred nekaj meseci je zaprosila tehniška fakulteta v Ljubljani prosvetnega ministra, naj ji izposluje pri finančnem ministru kredit v znesku 300.000 Din, ki bi se naj uporabil za dograditev in adaptacije poslopija tehnike na Mirni. Prosvetni minister je predložil prošnjo finančnemu ministru v odobrenje. Kakor sedaj poročajo beograjsko »Vreme«, je finančni minister prošnjo krakomalo odklonil in ni odobril tehniški fakulteti, ki se ima boriti z velikimi materialnimi težavami, zaprosenega kredita.

Rapallo. Združena družba na Ježici pri Ljubljani so sklenila, da naj člani vseh tamšnjih društev prispevajo v spomin na sedmo obletnico nesrečnega rapalskega dne vsak najmanj po 3 Din na korist Jugoslovanske Matice. Posnemajte!

Preteče poplave v planinskem rajni. Iz dr. Belarjevega observatorija pod Triglavom v Gorjah nam poročajo 10. tm, Vsled več dni trajajočih nallivov Sava in Radolna močno naraščajo in ogrožata jezove in mostove. V veliki nevarnosti je tudi naš divni Vintgar, a upajmo, da se ne bo več ponovila nesreča lanske jeseni, ker še do danes niso vse škode popravljene. Tako mer ima najnižje stanje, ki smo ga dosedaj na našem observatoriju tekom 5 let opazili, a danes ob 16. naprej se je začel že počasi dvigati. Potresomeri bilježijo v naprej nemirnost zemlje.

Za Jugoslovansko Matico. V počaščenju spomina blagopokojne gospe Milene Žerjavove sta darovala g. dr. Vinko Vrhnica in njegova soproga ga. Boža iz Beograda Jugoslovanski Matici Din 500. Iskrena hvala!

Iz Društva kmet. strokovnjakov. Kmet. ministru je rešilo pod Br. 43.502-i od 20. okt. 1927, da smejo dati neposredni starešine enodnevne dopust onim drž. uradnikom, ki se udeležijo skupščine 12. t. m. v Celju. — Odbor.

Iz ministva za socialno politiko. Dosedanji pomočnik ministra za socialno politiko Radoslav Agatonović je s kraljevim ukazom z dne 8. novembra t. l. postavljen na razpoloženje. V ministru za socialno politiko se sploh v kratkem izvrše važne personalne izpremembe. Radoslav Agatonović pripada demokratiški stranki in je bil član prejšnje Narodne skupščine.

Mesto direktorja »Belja«. Generalna direkcija državnih posestev je razpisala mesto direktorja državne posesti »Belja«. Prošnje z vsemi dokumenti je strokovni sposobnosti je vložiti do 15. decembra t. l. pri generalni direkciji. Podrobnosti v »Službenih Novinah« z dne 9. novembra t. l.

Pravniška fakulteta v Subotici. Na pravniški fakulteti v Subotici, ki je administrativno podrejena beograjski univerzi, je bilo v zimskem semestru vpisanih 392 slušateljev. Večinoma so Vojvodinci.

Poprava splitske železniške proge. V smislu programa prometnega ministva so pričeli s popravom in prenovitvijo železniške proge Split - Knin. Na ta način bo omogočen na tej progi hitrejši in sigurnejši promet in bodo vozile tudi moderneje lokomotive. Do konca aprila 1928. bodo zamenjali že 50 let stare in slabe tračnice z novimi tračnicami, ki jih dobavlja Poljska na račun od nas kupljenega tobaka. Tračnice se imajo izmenjati v dolžini 120 km. Poljska je že poslala v Split 1500 ton tračnic, nadalje pošiljate bodo sledile. Ko se stara proga, na kateri so začele pokati tračnice, ako so vozile težje lokomotive, popolnoma prenovi in popravi, bo omogočen promet težkih brgvolakov in bo vožnja iz Ljubljane v Split skrajšana za približno dve in pol ure.

V šali jo je obstrlil. V nedeljo popoldne se je v spremstvu dveh prijateljic vračala domov 17-letna služkinja Justina Taler, zaposlena pri posestniku Jakobu Derjanku v Rudnem pri Selcih na Gorenjskem. Na cesti je na enkrat iz jarka počil strel in Justino zadela v levo stegno. Kmečki fant Valentin Pfeiffer je namre hotel Justino prestrašiti ter se je skril na grm ob jarku. Ko je prišla v bližino, je sprožil flobert - pištolo. In krogla malega kalibra je zadela Justino v stegno. Prepeljali so ranjenko včeraj popoldne v ljubljansko javno bolnico. Poškodba ni posebno težkega značaja.

Dodščina. Josip Jankovič iz Čemince v Baranji je zaprosil izseljenški komisariat v Zagrebu za posredovanje v zapuštniški zadevi N. Danka. Ker so potrebni še nekateri podatki Josipa Jankoviča in je njegov sedanjí naslov neznan, se poziva Josip Jankovič, naj se javi izseljenškemu komisariatu v Zagrebu, Kamenita ulica 16., oziroma se naprošajo vsi, ki vedo za njegovo bivališče, naj to sporoče izseljenškemu komisariatu s pozivom na št. 29.546 iz l. 1926.

Promenadni koncert v Zvezdi

Se bo vršil danes ob pol 6. uri zvečer v proslavo podpisa prijateljske pogodbe s Francijo.

Igrala bo priljubljena železničarska godba »Sloge«. Ljubljansko občinstvo se bo te patriotične prireditve udeležilo gotovo v velikem številu.

Iz Ljubljane

Iz Zveza jugoslov. demokratske mladine priredi v soboto, dne 12. t. m. ob 20. skupno z društvom napredne mladine »Edinost« ob obletnici nesrečne rapalske pogodbe javno predavanje v mali dvorani Kazine. Udeležba za člane obvezna. Gostje vabljeni. Tajništvo ZDM.

Iz Vse gospe, gospe in dijaštvo, ki bo sodelovalo pri nedeljskem »dinarskem dnevu«, prosí Jugoslovanska Matica, da se zgledajo v soboto 12. t. m. popoldne v nični pisarni, Selenburgova ulica 7-II.

Iz JAD »Triglav« ima v ponedeljek, 14. t. m. ob 14. v salonu gostilne Česnovar svoji redni občni zbor. — Odbor.

Iz Društva »Sočac« v Ljubljani vabi vse »Sočance«, prijatelje in druge v soboto 12. t. m. v Ljubljanski dvor (klet) na spominski večer sedme obletnice nesrečnega rapalskega dneva. Na dnevnem redu: govori pete in deklaracije. Pridite polnoštevilno, da posvetimo ta večer našim zatiranim bratom, nad katerim vlada težko in kruto nasilje tujca. Začetek ob 20.30 zvečer, brez vstopnine. — Odbor.

Iz Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V petek ob trideset na 19. ženski zbor, v nedeljo popoldne ob pol 11. tenorji, v ponedeljek zvečer ob pol 8. mešan zbor. Pred nastopom smo, zato ne zamujajte vaj. — Tajnik.

Iz Splošen tečaj za učenje češk. jezika, ki ga v okviru Jugoslov. češkoslovaške lige v Ljubljani vodi g. prof. dr. V. Burian, bo otvorjen v petek 11. t. m. ob 18. Lokal: št. Jakobska meščanska šola II. nadstropje, III. c. razred. Tu se vrši ob navedenem času vpisovanje in se dobivajo tudi vse informacije. Za Jugoslovene odpira znanje češkega jezika vrata v razumevanje vseh ostalih slovanskih jezikov, zato vabimo naše občinstvo, da se prav mnogostevlito vpiše v ta učni tečaj. — Odbor Lige.

Iz O čarovnicah in vražah v srednjem veku. O tej velezanimivi tvarini priredi ZKD v nedeljo in ponedeljek dne 13. in 14. t. m. filmsko predavanje. Predavatelj g. prof. R. Pavlič bo opisal na nazoren način najstrašnejše slike praznovorja v srednjem veku in podal historične viro o tedanji zaslepljenosti človeštva. Predavanje bo spremljal izredno zanimiv film. Opozarjamo občinstvo, da odpade sobotna prireditev, ker bo dvorana kina Matice zasedena ves popoldan. Zato se bo vršila nedeljska prireditev že ob 10.30 popoldne ter se predavanje ponovi v ponedeljek ob 14.30. Ponovno opozarjamo cenjeno občinstvo na to spremembo!

NAJUGODNEJŠI NAKUP

oblačil lastnega izdelka nudi tvrdka JOS. ROJINA, Ljubljana.

Iz Ljubljanske univerze pri pogrebu dr. Polića. Kot zastopnika ljubljanske univerze pri pogrebu dr. Ladislava Polića, ki je danes popoldne v Zagrebu, sta določena dekan jur. fakultete dr. Aleksander Bilimović in univ. prof. dr. Leonid Pitamic. Društvo »Pravnik« zastopa na pogrebu univ. prof. dr. Metod Dolenc.

Iz Ljubljanskega semenšča. Minister ver je določil podravnatelju ljubljanskega semenšča Karlu Grosu osnovno plačo 9. vrste 4. skupine I kategorije.

Iz Francosko predavanje na univerzi. Včeraj zvečer je pred obilno zbranim občinstvom predaval g. G. Blondel, profesor za narodno gospodarstvo na Sorbonni. Predavatelj je publiko predstavil g. prof. R. Martel. S. Blondel je dejal, da jih tujec v Ljubljani: že lani je tu imel predavanje in tudi že pred vojno je bil pri nas, vsega skupaj petkrat. Zanimivo je, da sta dva njegovih starih očetov prišla v Ljubljano v času Napoleoneve Ilirije. G. predavatelj je v izredno zanimivem govoru očrtal gospodarske pretrpeliške pojave Evrope, ki jo zelo dobro pozna, kajti klub svoji starosti potuje po vseh državah in na licu mesta študira gospodarske in finančne probleme.

Iz Izprememba imena. Notranji minister je dovolil čevljariju Ernestu Povhu, rodom iz Trsta, stanujočemu v Ljubljani, izpremembo njegovega imena v Podgorski.

Iz Društvo »Sočac« vabi vse člane, prijatelje in druge v soboto 12. tm. v Ljubljanski dvor (klet) na spominski večer sedme obletnice nesrečnega rapalskega dneva. Na dnevnem redu: govori, pete in deklaracije. Pridite polnoštevilno, da posvetimo ta večer našim zatiranim bratom, nad katerimi vlada težko in kruto nasilje tujca. Začetek ob 8.30 zvečer, brez vstopnine. — Odbor.

Iz Od kolesarja povožena. V ljubljansko bolnico so včeraj popoldne pripeljali

4-letno delavčevno hčerko iz Ježice Anico Šventnerjevo, katero je včeraj neznan mlad kolesar pri Jaršah na cesti povožil. Kolesar je zdržal v divlem begu naprej, a deklica je nezavestna obležala na cesti. Zlomil ji je desno roko in nogo.

Iz Izgubila se je včeraj popoldne proti gl. kolodvorom črna usnjata listnica z dokumenti in manjšo svoto denarja. Najdišči se prosi, da jo vrne lastniku proti nagradi.

Iz K programu »modne čajanke« Atene so se priglasiše prvovrstne domače tvrdke. Jutranja obleka, sportna, promenadna, plašči, kožuhovina, večerna toaleta, apartni cvetlični pozdravi, vse se bo vrstilo, drugo za drugim bo tekmovalo v pestrosti in lepoti. Enkrat zopet nekaj novega za našo Ljubljano! 869-n

Iz Trgovci, obrtniki ne zamudite prilike, da si ogledate moderni način uspešne reklame na »modni čajanki« Atene v sredo 16. tm. popoldne v veliki dvorani Uniona.

Iz Premetena goljotica. Okoli strank hodi neka do 35 let stara ženska ter jih povprašuje, ako imajo kake skrhane škarje, da jih njen mož nabrusi. Več strank ji je izročilo škarje, toda škarji niso več dobile nazaj.

Iz Mate tatvine. Hčerki hišnega posestnika na Ilirci Angeli Virantovi je neznan tat pri trnovski cerkvi izmaknil z mlekarskega vozička 200 Din vreden dežnik. Dežnik je bil ukraden tudi uradniku Gospodarske zveze Antonu Strnadu iz trgovine O. Pengov na Karlovski cesti. Dežnik je bil nov. Posestniku Leopoldu Kosu v Vodmatu je neznan tatvica odnesla iz zaklenjenega kleti danes ponoči 90 kg krompirja. Tatvici so na sledi.

Iz Drobiz policijske kronike. Policija je zaprla nekega starega berača, ki je danes, v petek, dan beračev, prosil od prodajalce do prodajalce. Dalje je policija vtaknila v luknjo dve mladi vlačugi. Prijavljene so tri manjše tatvine. 1 lahka telesna poškodba, 2 poškodbi tuje lastnine, a trije eleganti zaradi kalenja nočnega miru. Končno je prijavljenih 11 kolesarjev, oziroma voznikov zaradi cestnopolijskega reda.

Iz Odpeljan pes - pičkar. Posestniku in ključavničarskemu mojstru Ivanu Zorku, stanujočemu na Glincih Cesta XV/8, je neznan tat pomoči odpeljal z dvorišča 1000 dinarjev vrednega, malega, kratkodlakega črnega psa - pičkarja. Odpeljeni pes čuje na ima »Pastorec«.

Iz Vreme. V kmečki vremenski pratiki sta dneva 10. in 11. oktober črno podčrtana. Kmetje pravijo: »Andrejev sneg vsedkar je žito na kvar!« Včeraj je bil namreč sv. Andrej, škof in spoznavalec. Danes je sv. Martin. O njem pa pravijo: »Če se oblači na sv. Martina, bo nestanovitna zima.« Zima bo letos najbrže prav čudna in mogoče huda. Barometer se je začel zopet dvigati. Snóhi ob 20. je že kazal 748,2, termometer +17°C, danes ob 7. jutraj barometer 750, termometer +7°C, popoldne barometer 752, termometer +6°C. Popoldne mrzlo, hladno. Najnižja temperatura včeraj +15,5°C, najvišja +19,6°C.

Iz Celja

c Carinarica v Celju definitivno ukinjena. V interesu štedenja je finančni minister klub intervencijam slovenskih pridobitnih in gospodarskih krogov definitivno vkinil carinarico v Celju. Obenem je tudi ukinjen poštni oddelek na carinarnici.

c Trgovski nastavljenici v Celju prirede danes v petek zvečer ob 20. v Narodnem domu protestno zborovanje proti uveljavi 10urnega delavnika in ukinitvi nedeljskega počitka. Obe stvari je sklenil uvesti celjski trgovski gremij na svojem izrednem občnem zboru dne 9. tm.

c Strahoviča burja je divjala v noči od srede na četrtek po naši okolici. Napravila je mnogo škode na drevmi v gozdovih, po strehah hiš itd. Ostanek gozda na hribu sv. Jožefa za Kalvarijo je tudi popolnoma uničen. Smreke so deloma izruvane, deloma leže polomljene na tleh. Ostalo je le še nekaj dreves, ki pa jih bodo morali tudi odstraniti. Okrog 8. jutraj se je med rahlim dežjem videla na nebu krasna mavrica.

c Mestno gledališče. V nedeljo, 13. tm. ob pol 16. »Minar in njegova hčra kot ljudska predstava. Cene prostorom znižane za 25%.

c Tržno nadzorstvo v Celju je s 1. novembrom zopet ugotovilo tržne cene raznim življijskim potrebščinam. Te cene se skoro nič ne razločujejo od onih z dne 1. oktobra.

Iz Maribora

c Veliki požar pri Pragerskem. V noči od srede na četrtek je nastal v Šikoiah pri Pragerskem požar, ki se je vsled močnega vetra naglo razširil in tekom par ur vpevil tem posestnikom s slamo krite hiše in gospodarska posopila. Zgora je tudi skoraj vsa živila. Na pomoč so prihitele požarne brambe iz celega pujskega polja ter iz Maribora in Ptuja. Klub napornemu delu gasilcev so ogenj komaj omejitili, rešiti pa niso mogli ničesar. Škoda je zelo velika in tem občutnejša, ker so zgoreli tudi vsi letošnji pridelki. Vsi trije posestniki so bili zavarovani za malenkostne vsote.

c Vlomilci na delu. Zimska doba je zopet priznala v mesto razne temne elemente, ki so se preko poletja potikali bogvekod. Zato se v tem času vsako leto množe vlomi in tatvine. V zadnjem času je bila izvršena že celja vrsta vlovov in manjših tatov. Poljska je večino slučajev kmalu polajšala in spravila storilce pod ključ. Klub temu pa se še vedno ponavljajo novi vlomi in tatvine. Pred par dnevi je bil med drugimi izvršen vtiom v delavski konzum. Vlomilci so odnesli za 14.000 Din raznega blaga. Poljska jih doslej še ni prišla.

c Avto povožil konja. Včeraj je na pot iz Maribora proti doma povzel avto g. Kočeka iz Krata v bližini Sl. v. Bistrice konja nekega posestnika. Konj se je splašil in v zadnjem hipu skočil pred avto,

ELIDA
IDEAL MILO-KREME-SHAMPOO

ki ga šofer klub največji previdnosti ni mogel pravčasno ustaviti. Avto je podrl konja na tla in mu zlomil več reber, tako da je konj kmalu na to poginil. Voz je sunil avto v cestni jarek. Žena posestnika, ki je sedela na vozu, je odletela daleč v stran in je dobila pri padcu težje notranje poškodbe. Orožništvo je uvelo preiskavo, da dožene, kdo je nesrečo zakrivil.

c Rapalski da i naj bo letos dostojna manifestacija naše guberni in poštvovalnosti za zaslužnjene brate. Baš v letošnjem letu je nenastiti Lah začel vedno huške pritiskati na naše ljudi, ki jih hoče popolnoma iztrebiti. Naj red preživlja v Italijanskem suženstvu najtežje dneve. Zato je dolžnost siheznega Jugoslovena, da na rapalski dan podpre njihov boj vsaj z malim prespevkom!

Gospodarstvo

c Konferenca borz v Beogradu. Prihodnji teden se vrši v Beogradu konferenca delegatov ljubljanske, zagrebske, sornborske in novosadske borze. Konferenca ima namen točno označiti stališče naših borz, ki naj ga zavzamejo na konferenci srednjeevropskih borz dne 23. tm. na Dunaju. Ljubljansko borzo bosta na konferenci v Beogradu zastopala predsednik g. Ivan Jelačić ml. in tajnik g. dr. Dobida.

c Vplačilo III. obraka na delnice Obrtne banke kralj. SHS poteče s 15. novembrom t. l. Zveza obrtnih združenj v Ljubljani je poslala vsem gg. delničarjem poštne položnice. Na vsako delnico je treba vplačati 10 Din. Če bi kak delničar položnice pomotoma ne prejel, naj se obrne na Zvezo obrtnih združenj v Ljubljani. Bethovnova ul. 10. priščitice, levo, da mu jo naknadno pošlje.

c Zbor Centrale industrijskih korporacij. V nedeljo se vrši v Beogradu zbor Centrale industrijskih korporacij, ki bo razpravljal o raznih aktualnih, zlasti socialopolitičnih problemih. Industričie iz Slovenije zastopata podpredsednik Centrale industrijskih korporacij g. dr. Fran Windischer in tajnik Zveze industrijev g. inž. Milan Suklje.

c Dobave. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 16. novembra t. l. ponudbe glede dobave ploščatega železa. — Direkcija državnega rudnika v Vrdniku sprejema do 19. novembra t. l. ponudbe glede dobave 50 kg firneža in terpentina ter glede dobave 50 kg Manichapackung. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 19. novembra t. l. ponudbe glede dobave 130 m³ jamskega lesa. — Direkcija državnih rudarskih preduzeč v Sarajevu sprejema do 20.

novembra t. l. ponudbe glede dobave avtomatskega telefonske centrale. — Komanda pomorskega arsenala v Fivtu sprejema do 26. novembra t. l. ponudbe glede dobave pij in brusov; do 27. novembra t. l. glede dobave raznih instrumentov in raznega materiala; do 28. novembra t. l. pa glede dobave spojin, konzol in osovin. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 16. novembra t. l. pri Ministru vojske in mornarice, oseljenje za mornarico v Zemunu glede dobave 5000 parov čevljev za mornarje. — Dne 25. novembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave drv za kurjavo; dne 26. novembra t. l. pa glede dobave košar za zremog. — Dne 26. novembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave progovnih vozov. — Dne 28. novembra t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko odeljenje v Beogradu glede dobave bencina, raznega olja, rumene konzistentne masti. — Dne 29. novembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani, ekonomsko odeljenje, glede dobave gornjegrabnega železnega materiala. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Resolucija,

akademski mladine ljubljanske univerze, sprejeta na II. redni skupščini Sveta slušateljev ljublj. univerze, dne 10. nov. 1927.

Sluštateljstvo ljubljanske univerze, zbrano dne 10. novembra 1927 na drugi redni letni skupščini Sveta slušateljev ljubljanske univerze je vzelo na znanje izjavo g. univ. prof. dr. Metoda Dolence, člana komisije za univerzitetni zakon, in se mu zanj, kakor tudi za pokazano ljubezen do ljublj. univerze najlepše zahvaljuje.

Ljubljanska akademska omladina najodločneje protestira proti pokazani nameri, da se okrne ljubljanska univerza s tem, da se ukine medicinska fakulteta in tehniška fakulteta, mesto katere naj bi prišla neka visoka šola za rudarstvo. Sluštateljstvo vidi v tem usodepoln napad na najvišjo našo kulturno ustanovo, ker pomeni napoved postopne demontaže naše univerze.

S tehniško fakulteto vsaj ena tretjina sluštateljstva odpade, od katerih polovica gotovo sploh ne bo mogla nadaljevati študija. Zaradi premajhnega števila slušateljev pa bo kaj lahko ukiniti fakulteto za fakulteto in s tem univerzo, ta davni in s tako težavo urenjeni sen Slovencev.

Rudarska akademija bo stala vsaj toliko, kolikor tehniška fakulteta sedaj, medicinska fakulteta pa tako stane državo malni znesek letnih 700.000 Din.

Zato ljubljanska akademska omladina izjavlja, da ima odločno voljo, obvarovati univerzo šole, narodu in državi in braniti jo neokrnjeno za vsako ceno.

V Ljubljani, dne 10. novembra 1927.
Za Svet slušateljev ljubljanske univerze:
Vekoslav Lihov, stud. inž., predsednik,
Niko Kurek, stud. phd., tajnik I.

To in ono

Falzikatorji vrednostnih papirjev

Kakor smo včeraj poročali, s v Parizu aretirali madžarskega bankirja Blumensteina in tri njegove pomagače radi ponarejanja madžarskih vrednostnih papirjev. Kolik pomen se pripisuje v francoskih krogih falzificiranju predvojnih rent nasledstvenih držav, je razvidno že z dejstva, da je imel francoski zunanji minister Briand v sredo daljši razgovor z madžarskim poslanikom baronom Koranyjem. Preiskovalni organi so ugotovili, da ima bankir Jožef Blumenstein v neka pariški banki razen že izsledenih še za 30 milijonov frankov ponarejenih vrednostnih papirjev. Ugotovili so, da so falzifikatorji vzdrževali v Bordeaux svojo centralo, in sta bila v svrhu preiskave odposlana tja dva višja policijska uradnika. Smatra se, da bo došlo še do številnih aretacij ne samo v Parizu in v Franciji, ampak tudi v Berlinu, na Dunaju in v Londonu. Blumenstein je baje žrtve svojega skopustva. Njegovi družbi so prišli na sled na ta način, da so prišli v Pariz štirje uradniki madžarske varnostne policije pod pretezo nekakšne službene komisije ter stopili v zvezo z Blumensteinovi pomočniki. Ponudili so jim za nizko ceno vrednostne papirje in ker so jih sprejeli, so jih na ta način zalotili pri dejanju samem. Z doslej aretiranimi sleparji je bil v zvezi tudi neki Bierbaum v Berlinu, ki je posredoval med Blumensteinom in madžarskimi krogi, med katerimi je družba operirala. Vred-

nostne papirje niso pošiljali direktno iz Madžarske v Pariz, temveč so bili dalje časa v Berlinu, kjer so imeli pomočniki Blumensteina svojo pisarno.

Ženitovanjski posredovalci na Kitajskem

Kakor v Evropi tako obstoje tudi na Kitajskem ženitovanjski zavodi in posredovalci. Tozadevna kupčija je zelo cvetoča. Seveda je med evropskimi in kitajskimi posredovalci bistvena razlika in že način posredovanja samega priča, da Kitajci ženitovanjsko posredovanje povsem drugače pojmujejo nego mi.

Ženitovanjskih posredovalcev na Kitajskem kar mrgoli in njihovi običaji so vsekakor zanimivi. Posredovalec nima morda na razpolago le slik in fotografij deklet, ki bi se rade poročile, marveč dekleta sama. Seveda mora zaplo platiati okroglo vsotico, ki se pa rentira največje kupčije delajo posredovalci z »inozemskimi« Kitajci. V Ameriki, Avstraliji in Evropi bivajočim Kitajcem čisto primanjkuje žen. Zato se obračajo pisмено na posredovalce v Pekingu ali Hongkongu. Tako pisma so včasih prav zanimiva. Tako je pisal nedavno neki Kitajec iz mesta Cincinnati v Ameriki: »Sem uglejen trgovec v Cincinnati, sin nebeškega kraljestva in bi si želel ženo iz domovine. Rodil sem se ob obrežju mogoče in največje reke Jangtsekiang na svetu in tudi moja žena naj bo od tam. Njen dihi naj sliči balzamu, njeni nohti naj bodo dolgi

stiri palce(1) njena koža naj bo podobna breskvi. (Dolgi nohti namreč pričajo, da je iz boljše hiše in da ni vajena težkega dela.) Njene nožice morajo biti drobne, biti mora devica in stara 15 let. Njeni zobje se morajo blesteti kot slonovina, njene trepalnice morajo biti dolge, njene oči morajo žareti kakor zvezde na jasnem nebu.

Ce je posredovalec ugodil vsem požnim željam bogatega sina nebeškega kraljestva, ni znano

Mesto milijonark

Neki ameriški finančnik, ki se bavi izključno z upravljanjem imetja vdov, je ugotovil, da živi v Chicagi 110 milijonark, ki bi se imele poročiti, pa se za to še niso odločile. Vsaka izmed njih razpolaga razen z mladostjo in lepoto z več milijoni dolarji. Najbogatejša je Mac Cormick Edith Cookfeld, ki je hčerka 90 let starega petrolejskega kralja Cookfelda in ki bo po njegovi smrti najbogatejša ženska na svetu, ker bo razpolagala z milijardami. To bajno bogastvo je prava nesreča za mlado dekle, ker je brezštevilni lovci na doto ne puste niti za trenutek pri miru.

Bajne dedščine v Ameriki

Angleška državna zakladnica je prejela nedavno velike dohodke od nepričakovanih davkov na dedščine. Pred nekoliko tedni je umrl drugi najbogatejši človek v Angliji in najbogatejši človek na Irskem lord Eivning, ki je zapustil 11 milijonov funtov sterlingov, od katerih je državna zakladnica prejela na račun davka 4 milijone funtov sterlingov ali okoli 1.108.800.000 Din. Vdova pok. lorda Hustona je izjavila, da je pripravljena prostovoljno dati državi 2

milijona funtov od dedščine svojega moža, dasi ni bila dolžna tega storiti, ker je lord Huston živel na nekem britanskem otoku in je tamkaj tudi umrl. Od dedščine lorda Coudvya je državna blagajna prejela na račun davka 1.600.000 funtov sterlingov, od Douglasa Hamiltona 604.000 funtov, od dedščine lorda Landsdowna pa 312.000 funtov itd. Pokojni lord Eivning je zapustil naslednje velike vsote denarja v dobrodelne namene: bolnici kralja Edvarda 60.000 funtov ali okoli 16.632.000 Din, katedrali sv. Patrika v Dublinu pa rento 65.000 funtov. Njegova palača bo pretvorjena v galerijo slik. Njena vrednost znaša skupno s slikami 300.000 funtov sterlingov, t. j. okoli 73.160.000 Din.

Chaplin pride v Evropo

Iz Hollywooda, filmske prestolice sveta prihaja zanimiva vest: Charlie največji filmski umetnik sveta, je dogovoril svoj najnovejši film »Cirkus«. Svečana premijera tega filma se je predvajal te dni v hollywoodskih kinematografih in splošno se naglašja, da je film najboljši umetniško delo, kar jih je bilo dosedaj ustvarjenih in da v tem oziru celo prekaša slovit Chaplinovo delo »Lov za zlatom« (Goldrush).

Film »Cirkus« je Chaplin delal nad leto dni. Kakor pri ostalih svojih filmih je tudi sedaj ustvarjal večinoma vse sam: bil je avtor, režiser, igralec, tehnični vodja v ateljeju itd. Film bi najmanj že tri ali štiri mesece popreje zagledal luč sveta, toda znana zakonska afera Chaplina z Lito Gray je umetniku preprečila vsako delovanje v ateljeju.

Potem, ko je minila ta mučna afera, ki je Chaplinu povzročila toliko gorja in ki je silno škodovala njegovemu slovesu,

se je Chaplin s podvojeno silo lotil dela. Zadnje tedne je nepretrgoma tičal v ateljeju. Prihajal je dnevno ob 8. jutraj in delal nepretrgoma do 8. zvečer. Nato je sledil enurni odmor, nakar je zopet filmoval do 3. jutraj. Nihče v Hollywoodu, da celo najintimnejši Chaplinovi prijatelji niso zasluili, da bo film tako nepričakovano izšel. Zato je bila vsa hollywoodska javnost prijetno presenečena in čujejo se glasovi, da je film učinkoval kakor razodetje. Vobče se tudi naglašja, da se je Chaplin v ameriški javnosti popolnoma rehabilitiral in da za film »Cirkus« vlada tako zanimanje kakor še za nobeno njegovih del.

Druga zanimiva vest je, da pride Chaplin pomladi v Evropo na kratak odhiti. Začetkom meseca marca pride Charlie v Berlin, kjer bo prisostvoval svečani premijeri svojega filma »Cirkus«. V Berlinu bodo Chaplinu priredili veličasten sprejem.

Samomor cele družine

V bližini Tokija na Japonskem je sklenil neki zakonski par, da izvrši samomor skupno z otroki, ker se jima je življenje pristudilo. Ko sta se o vsem dogovorila, sta mož in žena odšla z otroki na most bližnje reke. Po molitvi k bogu sta pometala otroke v vodo, končno pa tudi sama skočila vanjo. Žena in otroci so utonili, mož pa, ki je znal plavati, se je dolgo boril v vodi in ni mogel utoniti. Komaj se je nekoliko potopil, ga je voda zopet prinesla na površino. Končno ga je reka sama vrgla na breg. Tedaj je odšel na policijo, kjer je izjavil: »Smrt ni hotela sprejeti mojega življenja od mene samega, a iz vaše roke ga bo morda hotela.«

Curt Elgin:

Nočna služba

Ples v operi.
Štirje častniki so sedeli v mali loži. Svoje trioglate klobuke so položili skrbno na kolena, svoje tanke meče pa preko kolena. Zamišljeno so gledali v polne čase.

Od spodaj so prodirali zvoki meneta. Krvotline so šumele z zadovoljnim zanosom. Napudrane lasulje. Globoki pokloni. Graciozne kretnje. In mnogi veseli, značilni pogledi.

Rene je prvi prekinil molk v loži.
— In kako je pravzaprav došlo do tega? je vprašal.

Gaston je zmajal z rameni.
— Vojaki spremstva so enostavno pobegnili. Markiz de la Folette, poveljnik kraljičine garde, trdi, da se je do zadnjega trenutka boril proti premoči sovražnika, — potem pa ga je nekdo udaril po glavi in šele štrnadvajset ur kasneje se je prebudil v gozdu.

— Ubožec!... Ali je dobil kako teško poškodbo?

— Ne vidi se ničesar na njem. Zelo nerad govori o tem.

— Pravi junak molči o svojih junaštvih.

— Da, a žal kmetice iz okolice ni-

so junakinje, ker ne molče, temveč rajše pripovedujejo, da markiz de la Folette ni dobil po glavi, pač pa se je silno prestrašil. Nekateri celo trdijo, da se je celo noč krepčal pri krmariči... in da se je zato poavil šele naslednjega dne.

V loži se je začul tih smeh. Rene, Gaston in Maurice so si še bolj približali glave.

Gaston se je težko naslonil na mizo.
— Od tega časa se ni več pokazala, je dejal Rene. — In kako dolgo ie že od tedaj?... Tri tedne, ali ne?

— Da! Prav tri tedne.

— Strašno mi je, ako le pomislim, da v sedanjem času niti kraljica ni več varna pred drznimi razbojniškimi napadi. Vsled tega bi mogel trpeti ves naš promet na glavni cesti. — pomislite samo če niti kraljica sama ni več varna!

Gaston je prikimal z glavo.
— To so strašne stvari. In tej razbojniški družbi človek niti na sled ne more priti... In koliko jih ie... in kako so smeli in predrzni!... Njihov vodja mora biti sam vrag!... Visok vitez s črnimi razmršenimi lasmi! In kako zna jezdit!

— A kako se ve, kako izgleda?

— Eden izmed kraljičinih slug ga je videl, ko ie kraljico izvelkel iz voza, io

posadil predse na sedlo. — nakar ie v hipu izginil.

— Strašno, ie zamrmral Maurice. Da bi se okrepčal, ie do dna izpil svojo čašo. In kaj takega se pripeti baš kraljici!...

Gaston ie s svečanim glasom nadaljeval svoje pripovedovanje.

— Sluga ie samo še čul obupno klicanje kraljice, a ji ni mogel več pomagati. Dva razbojnika sta ga čvrsto držala. Da in potem ie došlo najčudovitejše v celi tej stari. Dva dni so vojaki zamaž iskali kraljico po vsem gozdu, dokler ie končno niso našli v nekem skalovju. Mislili so, da so došli pravi čas, da rešijo kraljico gotove smrti. Vendar pa to sploh ni bilo potrebno. Nasprotno, kraljica ie rekla, da ie bil razbojnik zelo uljuden in dostojen človek.

— To ie naravnost neverjetno! Dusevna zmeda!

Cetrti častnik, ki ie tiho sedel v kotu, poslušajoč godbo, ie sedaj naglo vstal:

— Zakaj, gospodje?

Vsi trije so se ozrli nani, ne da bi vedeli, kaj naj odgovore.

— Zakaj?

Cetrti se ie zagonetno smehljaj.

— Za boga! ie zašepetal Maurice.

Razbojnik pa kavalir?!...

Cetrti ie zmajal z rameni in se zopet zagonetno nasmehnil

— Zene...

Gaston se ie nekoliko zamislil.

— To ni nemogoče... Zkaj, čim so kraljico našli, ie neki pastir prinesel zavoj, ki mu ga ie baje izročil neki tujec. V tem zavoju ie bil ves nakit kraljice, kar ga ie usodnega dne imela na sebi. In malo pisemce: »Od lepe žene ne vzamem ničesar. Poslano — od razbojnika.«

— To so glupe izmišljinie! ie pripomnil Rene.

Cetrti ni ničesar odgovoril na to pripombo.

Gaston ie ponovno napolnil čaše:

— V ostalem se zdi, da ie od onega časa razbojnik izginil! Nihče ga ni več videl, niti se ni o njem še kaj čulo. Od tega ie seč ie tri tedne...

Iz velike dvorane ie prihajal šum godbe...

— To ie res strašno! ie dejal Maurice. — Kraljica... razbojnik... votlina... dva čela dneva!...

— Zares strašno! ie pritrdil tudi Rene.

Prešlo ie nekoliko minut. Nihče ni več zinil besede. Vino ie bilo izvrstno, godba uspevala.

Tedaj se ie dvignil četrti:

— Oprostite gospodje, moram vas žal zapustiti... Imam nočno službo.

Vsi trije so mu uljudno vrnili pozdrav, ne ravno luubezljivo, vendar pa uljudno.

Šele, ko ie četrti mož izginil za zaveso, ie dejal Rene:

— Neprijeten človek! A kdo ie pravzaprav? Gaston ie pojasnjeval:

— Podporočnik v telesni gardi Njenega Velikanstva kraljice. Ima vedno nočno službo pred njeno spalno sobo.

— Tako, tako... Ali ie plemič?

— Iz Provence... pravijo. Meni ie njegova rodbina popolnoma neznana... in še nisem našel človeka, ki bi jo poznal.

— In kako to, da ie prav nega doletela čast, da ie dobil to službo?

— Na posebno željo kraljice. Ona sama ga ie postavila. Nihče ga ni poznal.

— Meni ta človek nikakor ne ugaia. Zdi se mi, da še ni dolgo, odkar ie prišel v Pariz.

— Približno tri tedne...

— Tako... tako... tri tedne? Zopet so napolnili svoje čaše. Zamišljeno so gledali predse. In pričeli so se razgovarjati o nečem drugem.

Med tem ie četrti odšel na dvor, da nastopi — nočno službo...

Sledece srečke

državne razredne loterie

kupljene v Zadrufni hranilnici

r. z. z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 19. so bile

izžrebane dne 7. t. m.

Po Din 2000* — so zadele št. 9.391

in 9.776.

Po Din 500* — pa so zadele naslednje številke:

76.721,	76.717,	100.728,	100.706,	100.727,	5.743,	5.731,	15.411,	15.495,	15.422
53.468,	53.471,	53.480,	53.496,	66.601,	66.629,	91.763,	91.707,	91.711,	8.010
8.025,	8.002,	8.052,	9.730,	9.711,	11.526,	20.817,	23.492,	23.403,	34.146,
34.102,	34.181,	34.151,	59.326,	59.301,	59.348,	60.829,	70.225,	71.829,	71.822
83.224,	83.210,	83.233,	86.350,	96.916,	96.919,	97.767,	97.778,	97.716,	97.726
110.121,	110.200,	110.193,	111.127,	111.121,	111.179,	111.109,	120.116,		
120.144,	123.353,	123.319,	9.371,	20.256,	20.263,	24.253,	24.210,	34.038,	58.007
58.019,	58.096,	70.225,	71.829,	71.822,	73.659,	82.506,	82.532,	82.569,	99.523
110.793,	110.576,	110.733,	122.707,	122.704,					

Dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljubljani

priporoča pri zaprtju in drugih težkočah želodca svojo preizkušeno ZELEDČNO TINK. TURO.

Pozor Slovenci!

Proda se lepo posestvo (ca. 80.000 kv. m) s hišo v bližini mesta Banja Luka (Bosna) po zelo nizki ceni. Vprašati pri Joco Smid, trgovec, Banja Luka.

Št. 11 100/7

DRUŽBA »ILIRIJA« Premog, drva, koks, OGLJE. — Dunajska cesta 40 (poleg Iv. Zakotnika). — Telefon 2820. 108/L

Postrežnica za popoldanske ure išče službo v mestu. Ponudbe na upravo lista pod »Postrežnica 2519«.

Zračna soba z električno razsvetljavo v R.žni dolini (Ljubljana) se odda mirnemu gospodu ali dijaku. Cena z zajtrkom 300 Din. Ponudbe na upravo lista pod »Zračna soba 2517«.

Zamenjam stanovanje dve sobi s kuhinjo v Rožni dolini z nakim v mestu. Ponudbe na upravo lista pod »Zamenjam 2521«.

Natečaj

za izvršbo projekta na način šlike za dve zgradbi, vsaka za moško in žensko osnovno šolo v Splitu.

Udeležiti se morejo inženjerji državljani kraljevine SHS in inženjerji podaniki slovanskih držav, ki imajo stalno bivališče v kraljevini SHS.

Ocenjevalno sodišče in gradbeni program je sestavljen po pravilih za natečaj Udruženja Jug. Inž. in arhitektov.

Tekmovanje je oddeljeno za vsako zgradbo, pa zato lahko ponudniki napravijo projekt tudi za samo eno šolsko zgradbo.

Nagradili se bodo trije najboljši in odgovarjajoči projekti in to za vsako šolsko zgradbo z

- I. nagrado 10.000 dinarjev
- II. nagrado 7.000 dinarjev
- III. nagrado 4.000 dinarjev

Natečajni izdelki naj se izročijo občinskemu upravitelstvu Split do 2. decembra 1928 opoldne.

Program natečaja in situacij-ki načrt daje občinsko upraviteljstvo proti plačilu 50 dinarjev.

Občinsko upraviteljstvo Split, dne 5. novembra 1927

Spominjajte se Tabora!

NAJBOLJŠI BRNSKI BLAGOVI

Blagovi za gospode in dame

iz zajamčeno čiste volne. — Poslednje novosti za jesensko in zimsko sezono

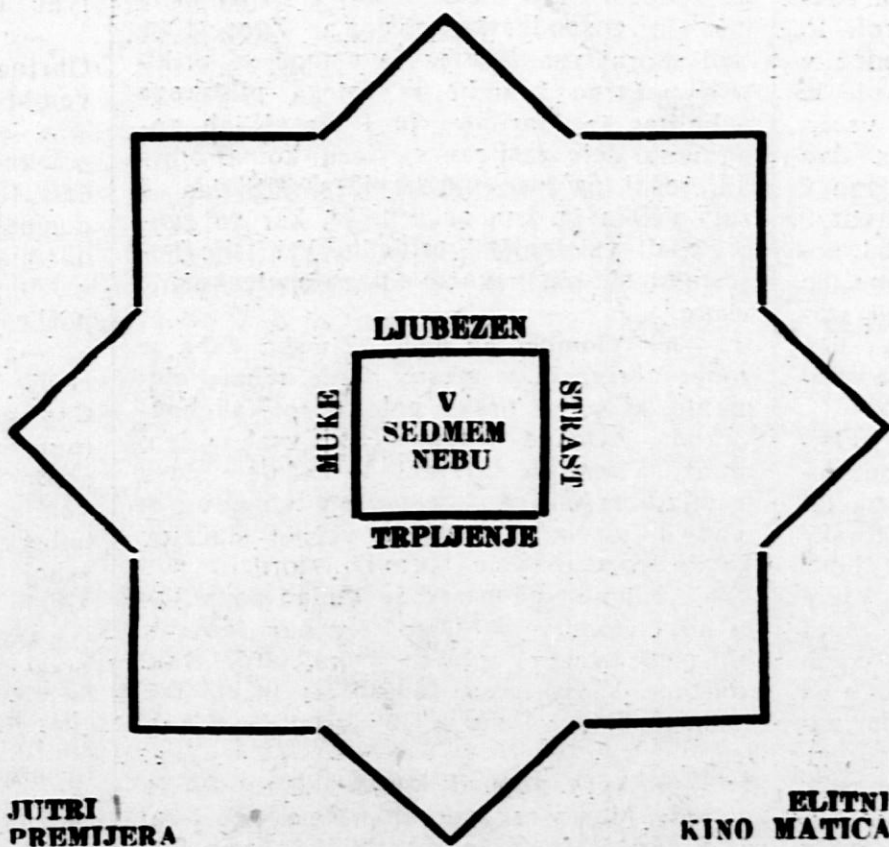
— razpošila staro renomirano tvorniško skladišče sukna

SIEGEL - IMHOF, BRNO

Palackeho tř. 12 (Čehoslovaška)

Največja izbira. — Najnižje tvorniške cene. —

Na zahtevo vzorci zastoni in poštne prosto.

JUTRI PREMIJERA

ELITNI KINO MATICA